

Stosunek do zaangażowania Polski w działania globalnej koalicji przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ Ponad połowa (52%) badanych uważa, że Polska powinna wspomóc kraje walczące z tzw. Państwem Islamskim (ISIS) nie angażując się jednak bezpośrednio w działania zbrojne. Przeciwno takiemu zaangażowaniu jest obecnie 42% badanych.

- ▶ Zdaniem zdecydowanej większości badanych (73%) Polska nie powinna angażować się militarnie w walkę z ISIS. Warto też dodać, że 39% pytanych sprzeciwia się temu w sposób zdecydowany. Zwolennikiem takiego zaangażowania jest jedynie co piąty badany (20%).

- ▶ Zdecydowana większość Polaków (79%) obawia się, że udział Polski w działaniach przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu może spowodować ataki terrorystyczne fundamentalistów muzułmańskich w naszym kraju. Poczucie zagrożenia takimi atakami, w związku z zaangażowaniem Polski w operację przeciwko ISIS, jest znacznie wyższe niż notowane w latach 2007–2008 w odniesieniu do udziału Polski w operacjach militarnych w Iraku i Afganistanie.

- ▶ Większość respondentów (56%) wyraża obawy, iż działania państw NATO na terenie Syrii mogą doprowadzić do konfliktu z Rosją.

Siedemnastego czerwca 2016 r. Prezydent RP Andrzej Duda podpisał postanowienia o użyciu dwóch Polskich Kontyngentów Wojskowych w operacji wojskowej *Inherent Resolve* prowadzonej w ramach globalnej koalicji do walki z tzw. Państwem Islamskim. Koalicję tę tworzy ponad 60 państw, a na jej czele stoją Stany Zjednoczone. Jeden z polskich kontyngentów wysłany został do Kuwejtu, a w jego skład wchodzi m.in. cztery samoloty F-16, które realizować mają zadania lotnicze w zakresie rozpoznania na potrzeby wsparcia operacji *Inherent Resolve*. Drugi kontyngent, w którego skład wchodzi siły wydzielone z Wojsk Specjalnych, na prośbę rządu Republiki Iraku będzie pełnić funkcje doradcze i szkoleniowe dla sztabów oraz pododdziałów specjalnych Sił Zbrojnych Iraku. Jest to realizacja zobowiązania podjętego w lutym 2016 roku, gdy Polska oficjalnie zadeklarowała włączenie się w koalicję krajów walczących z tzw. Państwem Islamskim na Bliskim Wschodzie. W lipcowym badaniu¹ zapytaliśmy Polaków o ich stosunek do zaangażowania Polski w działania przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu, o to, czy obawiają się w związku z tym wzrostu zagrożenia atakami terrorystycznymi fanatyków islamskich oraz o postrzeganie ewentualnego zagrożenia konfrontacją uczestniczących w operacji *Inherent Resolve* państw NATO z działającą także na terenie Syrii Rosją.

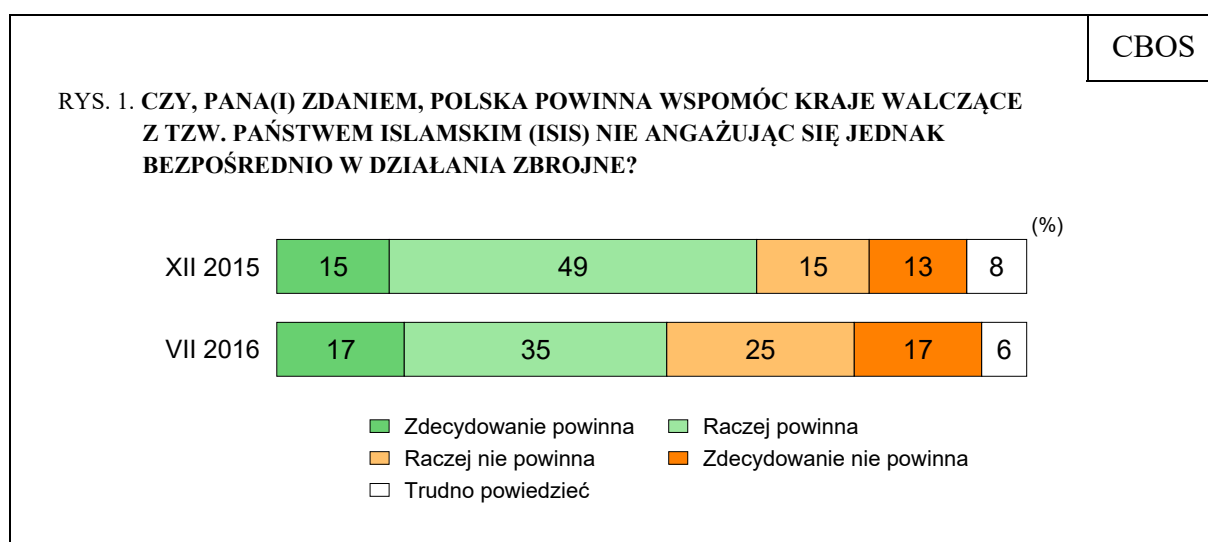
STOSUNEK DO ZAANGAŻOWANIA POLSKI W WALKĘ Z TZW. PAŃSTWEM ISLAMSKIM

Pierwszy raz o stosunek do zaangażowania się Polski w działania, koordynowanej przez USA, międzynarodowej koalicji prowadzącej na terytorium Syrii operacje wojskowe przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu zapytaliśmy Polaków w grudniu 2015 roku². Wtedy pomoc krajom walczącym z ISIS, która nie wiązałaby się z bezpośrednio z zaangażowaniem Polski w działania zbrojne, popierana była przez 64% badanych, choć tylko przez 15%

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (314) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 30 czerwca – 7 lipca 2016 roku na liczącej 983 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Zagrożenie terroryzmem po zamachach w Paryżu”, grudzień 2015 (oprac. B. Badora).

w sposób zdecydowany. Sprzeciw wobec jakiegokolwiek zaangażowania we wspieranie państw walczących z ISIS wyrażała natomiast nieco ponad jedna czwarta badanych (28%), przy czym 13% w sposób zdecydowany. Obecnie, gdy takie zaangażowanie stało się faktem, poparcie dla niego znacząco zmalało (o 12 punktów), choć nadal ponad połowa (52%) badanych uważa, że Polska powinna wspomóc kraje walczące z tzw. Państwem Islamskim (ISIS) nie angażując się jednak bezpośrednio w działania zbrojne. Warto też dodać, iż w porównaniu z grudniem 2015 roku nie zmniejszyła się grupa zdecydowanych zwolenników takiego działania (17%, wzrost o 2 punkty). Przeciwno takiemu zaangażowaniu jest obecnie 42% badanych (od grudnia wzrost o 14 punktów procentowych), przy czym przybyło zarówno zdecydowanych, jak i umiarkowanych przeciwników (odpowiednio o 4 i o 10 punktów procentowych).

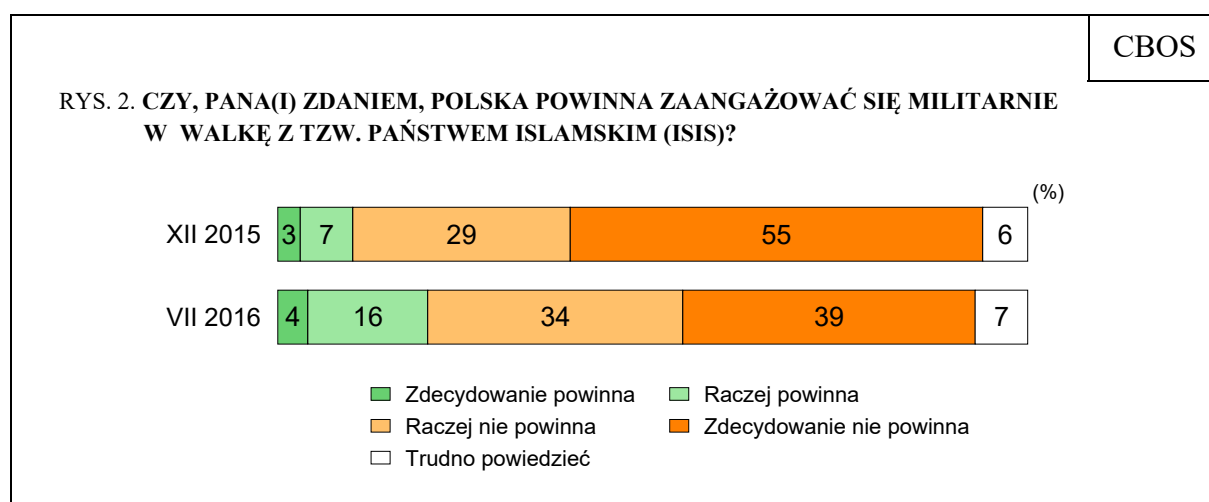

Z wielozmiennowych analiz statystycznych³ wynika, iż opinie w tej kwestii różnicują przede wszystkim deklarowane poglądy polityczne, przy czym istotna różnica zdań występuje pomiędzy badanymi o poglądach prawicowych, którzy znacznie częściej niż pozostali twierdzą, że Polska powinna wspomóc kraje walczące z tzw. Państwem Islamskim (ISIS) nie angażując się jednak bezpośrednio w działania zbrojne (60%), a osobami identyfikującymi się z lewicą lub politycznym centrum, które – choć w większości także popierają takie zaangażowanie, to częściej niż deklarujący poglądy prawicowe skłonne są wyrażać zdanie przeciwne (odpowiednio 47% i 44% wobec 38%). Badani niepotrafiący określić swoich poglądów na osi „lewica-centrum-prawica” częściej niż pozostali nie potrafią

³ Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

też zająć stanowiska w tej kwestii (zob. tabela aneksowa nr 1). Warto jednak dodać, iż w tej grupie za takim zaangażowaniem znacznie częściej opowiadają się mężczyźni niż kobiety (odpowiednio 55% i 34%).

Obecnie, tak jak w grudniu 2015 roku, zdaniem zdecydowanej większości badanych (73%) Polska nie powinna angażować się militarnie w walkę z ISIS. W porównaniu jednak z poprzednim badaniem odsetek przeciwników takiego zaangażowania znacząco zmalał (o 11 punktów procentowych), natomiast przybyło jego zwolenników (z 10% do 20%). Warto też dodać, że blisko dwie piąte Polaków (39%) zdecydowanie sprzeciwia się militarnemu zaangażowaniu Polski w walkę z tzw. Państwem Islamskim, natomiast nadal tylko sporadycznie badani w sposób zdecydowany opowiadają się za takim zaangażowaniem naszego kraju (4%, od grudnia wzrost o 1 punkt).

W przypadku ewentualnego militarnego zaangażowania Polski w zwalczanie ISIS kluczową zmienną różnicującą poglądy badanych jest płeć. Choć zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn dominują osoby przeciwnie militarnemu zaangażowaniu się Polski w walkę z tzw. Państwem Islamskim, to wśród kobiet sprzeciw jest częstszy niż wśród mężczyzn (odpowiednio 79% i 67%). Kobiety też najczęściej wyrażają go w sposób zdecydowany (44% wobec 34% mężczyzn) – zob. tabela aneksowa nr 2.

Biorąc pod uwagę odpowiedzi na oba pytania dotyczące zaangażowania Polski w walkę z tzw. Państwem Islamskim można zauważyć, iż blisko dwie piąte (39%) ogółu badanych jest przeciwnych jakimkolwiek zaangażowaniu Polski w walkę z tzw. Państwem Islamskim. Blisko jedna trzecia (32%) popiera wspomaganie krajów walczących z ISIS

jednak bez bezpośredniego zaangażowania w działania zbrojne, natomiast zwolennikami zaangażowania zarówno w bezpośrednie działania zbrojne, jak i inne sposoby wspierania krajów walczących z ISIS popiera 17% badanych. Co ciekawe, poparcie dla militarne zaangażowania Polski w zwalczanie ISIS nie zawsze idzie w parze z poparciem działań wykluczających bezpośrednie działania zbrojne – niewielka część (3% ogółu badanych) popierających bezpośrednią walkę (w tym popierających ją zdecydowanie) uważa, że Polska nie powinna angażować się w inne działania. Być może są to osoby, które uznają niemilitarne działania za niepotrzebne angażowanie środków, które mogłyby być przeznaczone na bardziej – w ich ocenie – skuteczne działania militarne.

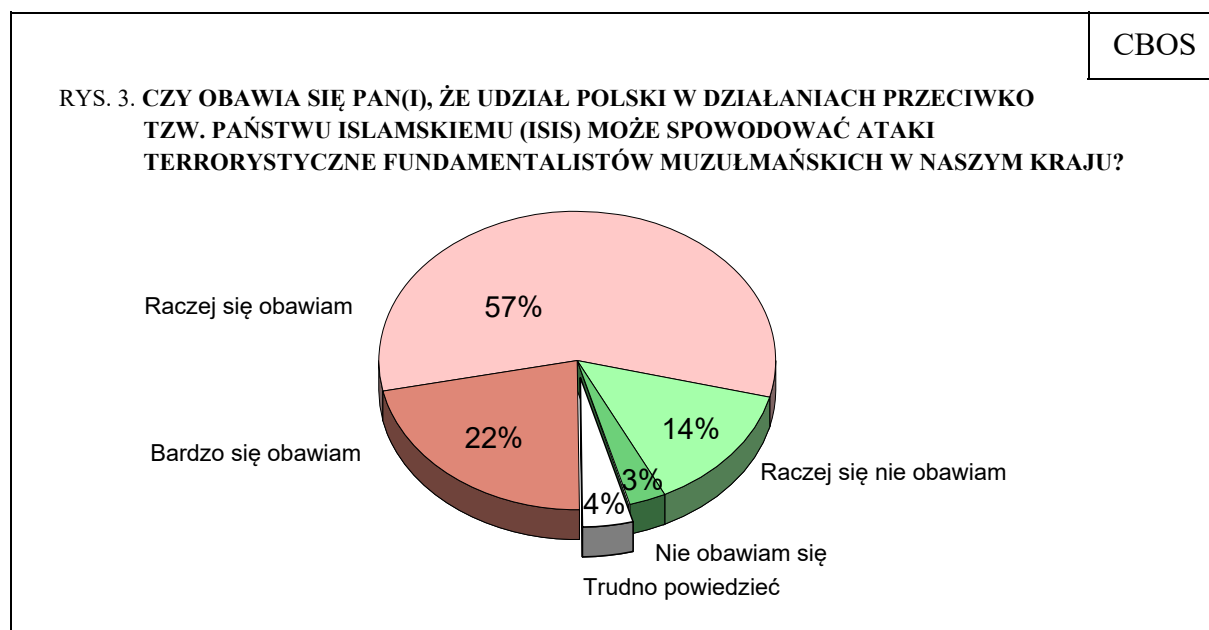
Tabela 1. Stosunek ogółu badanych do zaangażowania Polski w walkę z tzw. Państwem Islamskim

Czy Polska powinna zaangażować się militarnie w walkę z tzw. Państwem Islamskim (ISIS)?	Czy Polska powinna wspomóc kraje walczące z tzw. Państwem Islamskim (ISIS) nie angażując się jednak bezpośrednio w działania zbrojne?		
	Powinna	Nie powinna	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Powinna	17	3	0
Nie powinna	32	39	2
Trudno powiedzieć	2	0	4

ZAGROŻENIE W ZWIĄZKU Z ZAANGAŻOWANIEM W WALKĘ Z TZW. PAŃSTWEM ISLAMSKIM

Po podjęciu przez Polskę decyzji o wysłaniu kontyngentów wojskowych, mających wspierać koalicję walczącą na Bliskim Wschodzie z tzw. Państwem Islamskim, na stronach internetowych powiązanych z ISIS pojawiły się groźby pod adresem naszego kraju. Zamachy terrorystyczne, które w ostatnim czasie miały miejsce w krajach zaangażowanych w walkę z ISIS, również były uzasadniane odwetem za to zaangażowanie. Nie dziwi zatem fakt, iż zdecydowana większość Polaków (79%) obawia się, że udział Polski w działaniach przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu może spowodować ataki terrorystyczne fundamentalistów muzułmańskich w naszym kraju, przy czym ponad jedna piąta (22%) badanych deklaruje, że bardzo się tego obawia. Zupełny brak takich obaw deklarowany jest sporadycznie (3%), a łącznie z osobami, które deklarują, że raczej się takich ataków nie obawiają, respondenci, którzy nie są dotknięci tymi obawami stanowią mniej niż jedną piątą ogółu badanych (17%). Warto dodać, iż poczucie zagrożenia atakami terrorystycznymi fundamentalistów islamskich, które mogą być sprowokowane zaangażowaniem Polski

w operację przeciwko ISIS, jest znacznie wyższe niż notowane w latach 2007–2008 w odniesieniu do udziału Polski w operacjach militarnych w Iraku i Afganistanie⁴.

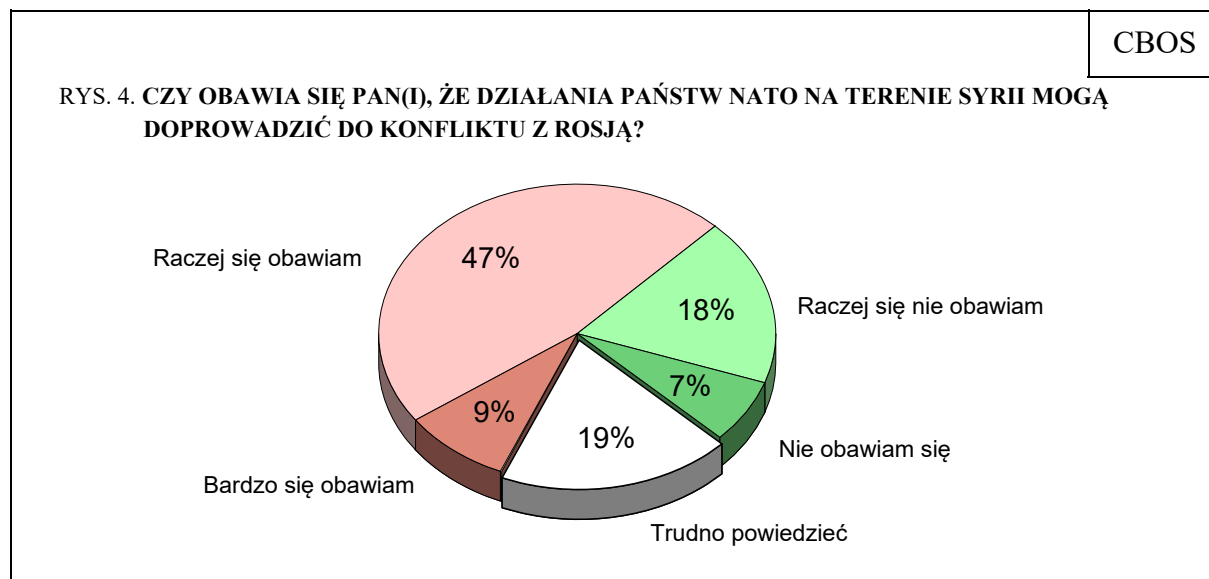
Obawy, że udział Polski w działaniach przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu (ISIS) może sprowokować fundamentalistów muzułmańskich do przeprowadzenia zamachów terrorystycznych w naszym kraju, najbardziej różnicuje wiek badanych. Najczęściej duże obawy mają osoby w wieku 65 lub więcej lat, natomiast brak takich obaw najczęściej deklarują osoby poniżej 25 roku życia, choć także w tej grupie wiekowej większość obawia się, że może to spowodować ataki terrorystyczne fundamentalistów muzułmańskich w naszym kraju. Podobne zależności z wiekiem badanych stwierdzaliśmy także w przypadku obaw związanych z udziałem Polski w operacjach wojskowych w Iraku i Afganistanie.⁵

Poza koalicją dowodzoną przez Stany Zjednoczone działania przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu na terenie Syrii prowadzi też wspierająca rządy Baszara al-Asada Rosja. Na terenie Syrii w Tartus znajduje się baza marynarki Rosji, a w sierpniu 2015 roku Federacja Rosyjska i Syryjska Republika Arabska zawarły porozumienie dotyczące rozmieszczenia grupy sił powietrznych na terytorium Syrii (m.in. o wykorzystaniu przez Rosję bazy lotniczej Hmejmim w prowincji Latakia – bezterminowo i bezpłatnie). Nieskoordynowane działania państw NATO i Rosji na obszarze Syrii u wielu obserwatorów wywołują niepokój, że nawet jakiś niezamierzony incydent może doprowadzić do otwartego

⁴ Zob. komunikat CBOS „Stosunek do operacji militarnej w Afganistanie”, wrzesień 2008 (oprac. M. Feliksiak).

⁵ Op. cit.

konfliktu pomiędzy Sojuszem Północnoatlantyckim a Rosją. Obawy, iż działania państw NATO na terenie Syrii mogą doprowadzić do konfliktu z Rosją, wyraziła także większość naszych respondentów (56%). Brak takich obaw deklaruje co czwarty badany (25%).

Z wielozmiennowych analiz statystycznych⁶ wynika, iż opinie w tej kwestii różnicuje przede wszystkim deklarowany poziom zainteresowania polityką, przy czym najmniej obaw w tym zakresie mają badani deklarujący bardzo duże bądź duże zainteresowanie polityką. Ponadto wraz ze spadkiem zainteresowania polityką rośnie odsetek respondentów niepotrafiących zająć stanowiska w tej kwestii (od 11% wśród deklarujących bardzo duże lub duże zainteresowanie polityką do 42% wśród twierdzących, że polityka ich praktycznie nie interesuje).

Tabela 2

Czy obawia się Pan(i), że działania państw NATO na terenie Syrii mogą doprowadzić do konfliktu z Rosją?	Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką?			
	Bardzo duże lub duże – uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce	Średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia	Nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwadze nawet ważne wydarzenia	Żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
w procentach				
Nie obawiam się	17	6	2	6
Raczej się nie obawiam	32	21	15	4
Raczej się obawiam	34	49	55	39
Bardzo się obawiam	7	9	8	9
Trudno powiedzieć	11	14	20	42

⁶ Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

Polacy w większości popierają udział Polski w koalicji walczącej z tzw. Państwem Islamskim, pod warunkiem, że nie będzie on polegał na bezpośrednim zaangażowaniu w działania zbrojne. Jednocześnie istnieje dość rozpowszechnione poczucie zagrożenia atakami terrorystycznymi fundamentalistów islamskich w związku z tym zaangażowaniem. Poczucie zagrożenia atakami terrorystycznymi, które mogą być sprowokowane udziałem Polski w koalicji walczącej z ISIS, jest znacznie wyższe niż notowane w latach 2007–2008 w odniesieniu do udziału Polski w operacjach militarnych w Iraku i Afganistanie. Warto też dodać, iż Polakom bardziej realne wydaje się zagrożenie naszego kraju terroryzmem ze strony fundamentalistów islamskich niż ewentualny konflikt NATO-Rosja, spowodowany brakiem koordynacji działań na terenie Syrii. Co ciekawe, stosunku do zaangażowanie Polski w walkę z tzw. Państwem Islamskim (zarówno militarnego, jak i bez bezpośredniego zaangażowania w działania zbrojne) oraz oceny zagrożenia fundamentalistycznym islamskim terroryzmem, które może spowodować takie zaangażowanie, a także oceny ryzyka konfliktu z Rosją, nie różnicują znacząco preferencje partyjne badanych.

Opracowała
Barbara BADORA